

Encrucillada

Autonomía mundana e sentido relixioso da moral

por Andrés Torres Queiruga

A necesaria renovación moral

por Xosé Manuel Caamaño López

A guerra de drons autónomos

por Martín Carbajo Núñez

Unha casa de acollida para presos? Que ben! Unha grande oportunidade para todos

por Xaquín Campo Freire

No centenario da *Misa sobre o mundo* de Teilhard de Chardin

por Francisco Díaz-Fierros Viqueira

Moncho Valcarce: amando a Deus e a Galicia

por Rubén Aramburu Molet

Homilía no inicio do ministerio pastoral como arcebispo de Santiago

por Francisco José Prieto Fernández

Crónica da Igrexa

por Manuel Regal Ledo

Edita Asociación Encrucillada

Presidente: Andrés Torres Queiruga
Vicepresidente: Pedro Fernández Castelao
Secretaría: Elvira Santos Pena
Tesoureiro: José María Fernández Vázquez
Secretaria de honra: Engracia Vidal Estévez

Mesa de Redacción

Pedro Fernández Castelao (dirección)
Marisa Vidal Collazo (secretaría)
Manuel García Villasenín (redacción)
Carme Soto Varela (redacción)

CONSELLO DE REDACCIÓN

Clara Baliñas Vidal	Xesús Portas Ferro
Xosé Manuel Caamaño López	Manuel Regal Ledo
Xaquín Campo Freire	Andrés Rey Sierra
María José Cancelo Baquero	Luís Rodríguez Álvarez
Ramón Cao Martínez	Lucía Santiago Díaz
José María Fernández Vázquez	Elvira Santos Pena
Antón Gómez González	María do Carme Solloso Blanco
Santiago González Avión	Tito Suárez Pérez
Mariano Guizán Sánchez	Andrés Torres Queiruga
Xosé Antón Miguélez Díaz	Pilar Wirtz Molezún
Xosé Manuel Pensado Figueiras	

Revista Encrucillada:

R/ Ángel Rodríguez González, n.º 20 - 15702 Santiago
encrucillada@encrucillada.gal www.encrucillada.gal

Síguenos nas redes sociais:

Administración e subscricións:

tesoureria@encrucillada.gal Teléfono: 616.688.266

Mesa de Redacción:

revista.encrucillada@gmail.com Teléfono: 981.813.608

PREMIOS E MENCIÓN

A Revista Encrucillada obtivo o Premio
Pedrón de Ouro en 1991
Declarada Asociación de Interese Público
o 17/7/2008, co n.º Galicia 7708

PREZOS DA SUBSCRICIÓN

Prezos da subscrición anual (5 números)

- Ordinaria 25 €
- De apoio a partir de 30 €
- Bonificada 20 €
- Número solto 7 €
- Dixital 15 €

CONTA CORRENTE:

ABANCA. IBAN: ES07 2080 0500 5330 4004 3431

Publicación bimestral

ÍNDICE - SUMARIO

N.º 233

Volume XLVII

maio-xuño 2023

Guieiro

por Pedro Castelao 3

Estudos

Autonomía mundana e sentido relixioso da moral
por Andrés Torres Queiruga 5

A necesaria renovación moral
por Xosé Manuel Caamaño López 20

A guerra de drons autónomos
por Martín Carbajo Núñez 32

Achegas

Unha casa de acollida para presos? Que ben! Unha grande
oportunidade para todos
por Xaquín Campo Freire 49

No centenario da *Misa sobre o mundo* de Teilhard de Chardin
por Francisco Díaz-Fierros Viqueira 56

Moncho Valcarce: amando a Deus e a Galicia
por Rubén Aramburu Molet 68

In memóiriam

Manolo Sordo del Villar (León 1941-2023 Vigo)
por Roxelio Álvarez Rodríguez 80

Documento

Homilía no inicio do ministerio pastoral como arcebispo de Santiago
por Francisco José Prieto Fernández 84

Crónica

Carta desde a banda da esperanza
por Manuel Regal Ledo 88

Recensións

Medios e políticos, baixo sospeita 1990-2023
por Bieito Silva Valdivia 95

Xeración (Breve tratado de males inespecíficos)
por Xesús Portas Ferro 95

Ilustracións

por Soedade Pite 61, 81

Vivimos tempos convulsos e movémonos por golpes de efecto que logo se dilúen nunha normalidade que dixire todo. A noticia da invasión de Ucraína por parte de Vladimir Putin, que hai un ano conmocionou a todos os telexornais do mundo, convive hoxe con outros asuntos diversos de política internacional. A propia reforma do papa Francisco, iniciada hai dez anos con palabras e xestos ben significantes, corre o risco de verse normalizada, neutralizada e privada da súa forza transformadora por inercias conformistas.

Un dos eidos nos que os sectores máis reaccionarios se amosan máis activos á hora de combater o pulo reformador de Francisco é a teoloxía moral e a praxe pastoral e sacramental da Igrexa. Fronte a posicións rigoristas que enxalzan a pureza dunha doutrina abstracta que presentan coma irreformable, o papa xesuíta explorou a vía concreta da misericordia como modo perfectamente evanxélico de prestar atención pastoral e sacramental ás persoas imperfectas e sempre perfectibles que máis o precisan. –Quen non se recoñece nesa situación? –Quen pode ousar presentarse ante Deus sen precisar acollida incondicional e perdón eterno?

Andrés Torres Queiruga volve sobre un tema acerca do que xa escribiu en *Encrucillada* noutras ocasións. Pero faino esta vez dun modo, se cabe, máis breve, claro e mesmo máis directo: igual que non temos unha bioloxía ou unhas matemáticas cristiás, tampouco debemos buscar unha «moral cristiá», pois o cristianismo aporta fundamento, alento e fondura á vivencia dunha realidade que, en si mesma, é autónoma, como todo o conxunto da creación. Os lectores e lectoras poderán ver as fondas consecuencias lendo o seu traballo.

Xosé Manuel Caamaño enfronta os retos e desafíos da actual teoloxía moral despois da *Amoris Laetitia* de Francisco. A importancia do discernimento, das circunstancias especiais de cada persoa, a conciencia da gradación na vivencia da verdade na orde da acción son conquistas definitivas que, sen mudar a letra da doutrina tradicional, conseguiron, pola contra, facela resoar dun modo completamente diferente. Velaí un mérito indubidable deste pontificado aínda en proceso.

Frei Martín Carbajo, ofm, ofrécenos unha actual reflexión sobre a presenza nas guerras de hoxe da informática, a intelixencia artificial e os robots. Non é ciencia ficción, senón realidade cotiá, cando menos, no leste de Europa. –Cabem propostas alternativas que percorran o camiño da paz? Con axuda do maxisterio do papa Francisco e do santo de Asís, o autor ofrece solucións. Non doadas, pero camiños de futuro, en fin.

Xaquín Campo Freire comparte un feliz proxecto que pode cambiar a vida de moita xente. Ata hai ben pouco, moitos presos que saían do cárcere de permiso non tiñan onde parar. Privados de familia próxima e sen lazos de amizade no exterior, tiñan verdadeiras dificultades para comezar o proceso de reinserción. Na diocese de Mondoñedo-Ferrol, con pleno apoio do seu novo bispo, acábase de abrir unha casa de acollida temporal para esta xente. Buscan voluntarios e voluntarias. A vida que pode cambiar non é só a dos presidiarios, senón tamén a de quen se poida converter no seu próximo.

Francisco Díaz-Fierros lembra a figura do inesquecible Pierre Teilhard de Chardin, a propósito do centenario da súa obra *Misa sobre o mundo*. De modo similar, Rubén Aramburu recupera a Moncho Valcárcel, o cura das Encrobas, trinta anos despois do seu pasamento.

Como pasamento que foi tamén o do relixioso dominico, Manolo Sordo, a quen lembra nun sentido *In memoriam* Roxelio Álvarez.

D. Francisco José Prieto Fernández é o novo arcebispo de Santiago de Compostela. Ofrecemos aos nosos lectores a súa homilía no día do inicio do seu servizo eclesial. Sinceramente, desexámoslle o mellor.

A Rolda sempre vizosa de interesantísima información de Manolo Regal, dúas recensións asinadas por Bieito Silva e Xesús Portas, xunto cos debuxos de Soedae Pite, completan un número que nos deixa xa ás portas do verán.

Pedro Castelao